

Ruerendo in Christo patri dño ha
nibaldo : basilice . xij . apostolorum ve
nerabili presbytero cardinali frater
Thomas de Aquino ordinis fra
trū predicatorum salutem in xpo . Reuerendissime
pater . Deus solo sue bonitatis intuitu cuncta
in esse producit : nālem boni amoris
oibus indidit creaturis : ut dñ vna
queq; res bonū sibi pueniētes nāliter
amat et appetit : quādā puerione mirabili in suū recurrere
demonstret auctore . Et in hoc pferat ceteris rōnalis
nā : qd ipsū vniuersale bonitatē fontē p sapiam iueri pōt
et p charitatis amorē suauit degustare : vñ fit vt sapie bo
nū quo ad ipsū fontē bonitatis accedim : oibus hūanis
bonis fm recte rōis iudiciū pferat . Hec ē . n . que fastidiū
nescit : ita vt qd eā edit adhuc eluriet : et qd eā bibit sitire nō
cesset . Hec est qd tantū pccō repugnat : vt qd fm ipaz ope
rant : nō pccēt . Hec est que indeficientē fructū suis mini
stris largit : vt qd eā eluciat vitā possideat . sempiternam .
Prececlit itaq; voluptates dulcedie : securitate sedes et re
gnat : vilitateq; diuitias vniuersas . Huiusmōi igit delectat
munerib; euāgelice sapie a seculis i mysterio absco
dit : quā i lucē pduxit dei sapia incarnata : misterii expō
nis adhibuit : sacroz doctorū snias pillado : ad qd me in
duxit pmit' felicis recordatiōis Urbani pape qrti mada
tū . Uex qz eo sumo pontifice ex hac vita subtracto : tria
euāgelia : Marci Luce et Joānis exponenda restabāt : ne
op' qd obediētia iecerat : negligētia iperfectū relinqret
cū multo labore et diligēs adhibuit studiū : vt qtuor euā
gelioz expositionē ppleret : eadē i oibus forma fuata i po
nēdis scōz auctorib; et eoq; noibus pseribēdis . Et vt ma
gis itēga et pūna pdicta scōz expositiō redderet : qdā
expositiōes doctorū grecoz et latinū feci trāsserri : ex qb
plura expositiōibus latinoz doctorū ierferui : auctozū
noibus pnotat' . Uex qz pgruit vt de labore fructib; ob
latōis sacerdotib; offerant : expositiōis euāgelice opus :
laboris mēstruū aploz pbytero celsū offerēdū . i quo
vra suscipiat auctoritas debiti vt scētis industria iudiciū
censuram exerceat : et antiqua dilectio amoris affectū in
offerentis munere cōprehendat . GLO .

Occationē gentiū et cām salutis eaz . Esaias pphē
ta manifesto pñciat oraculo dicēs : Deus me' fa
ctus ē fortitudo mea . et dixit : Pax est vñ sis mihi
scu' ad suscitādas trib' Jacob : et feces isrl' cōuertēdas .
Deditē in lucē gentiū vt sis salus mea vsq; ad extremū ter
re . HIE . sup . Esaiā : In qbus vbiis oñdit Christū appel
lari suū inqūitū est formatus ex vtero . nā an vba ista pce
mitit' : Hec dicit dñs formās me ex vtero suū sibi . fue
rat siqdem volūtas pīs vt pessimi vinitores missuz sus
ciperent filiū . vñ de ipsīs Christū ad discipulos loquit' :
In viāz gentiū ne abieritis : s; ite magis ad oues pditas
dom' israhel . qz igit isrl' nō est reduci' ad deū : ppter ea dei
filius loq' iudeis nō credētib; dicēs : Deus me' factus
est fortitudo mea : qd et solatus ē me sup adiectione ppli
mei . et dixit : ad suscitādas trib' Jacob : que suo vitio cor
ruerūt : et ad feces siue reliqas israhel puerēdas . Pro ill
enī deditē i lucē gentiū oīum : vt illumines vniuersuz mun
dū : et salutē meā p quā hoies salui fiunt vsq; ad extrema
terre facias puenire . GLO . Ex pmissis igit vbis duo
possum colligere : quoz pmiū est diuina virtus qd fuit in
Christo : ex qua efficitur fuit ad gentiū illuminationem : qz
dñs : Deus me' factus ē fortitudo mea . Deus igit erat i Chri
sto mudū recōcilians sibi : vt apls ad corinth . dicit . vñ et
euāgelii p qd credēs saluant virtus dei ē in salutē oī
credētū : vt idē apls ad Ro . dicit . Secūdū autē ē illumina
tio gentiū et sal' mudū ex dispositiōe pīs p Christū cōple
ta : qz dñs : Deditē in lucē gentiū . vñ post resurrectionē suā
dñs vt dispositiōne pīs ipleret ad pdicandū discipulos
missit : dicēs : Docete oēs gētes . quoz qdā ad pdicandū iu

deis : qdā ad pdicandū gentib; ministeriū acceperūt . Qz
vero euāgelii oportuit nō solū pdicari ppe pntes : s; etiā
scribi ppter futuros : eadē distinctio ē in scriptozib; euā
gelij obseruata . nā Matheus iudeis euāgeliiu hebraico
fmone scripsit . Marc' aut p'm' euāgeliiu scripsit i genti
bus . EVSE . in ecclesiastica hīstoria : Cū . n . romane vbi
claz verbi dei lumē fuisset exortū : fmo veritatē et lucis q
p Petrū predicabat : vniuersoz mētes placido illustrauit
audiu : ita vt quotidie audiētib; eū nulla vnq; satietas fie
ret . vñ neq; eis auditio sola sufficiebat : sed Marcū disci
pulū eius oib; p'cibus exortat : vt ea qd ille vbo p'dicabat
ad ppetuā eoz pmonitiōe hñdā scripture traderet : quo
domi foribusq; i huiusmōi meditationib; vbi pmanerēt
nec p'us ab obsecrādo desistūt qd qzauerant ipetrarēt . et
h fuit eā scribēdi euāgeliiu fm Marcū . Petrus vō vt p
sp'mscū religiosū se compit furto spoliātū : delectat' est fi
dē eoz p deuotōez qd p'derās : factiq; pfirmant' : et i ppe
tuā legendā scripturā eccl'is tradidit . HIERO . super
Marcū : p'ncipiū aut qz a pfectiōis etati . Christi p'dica
tione ichoat : nec laborat in natiuitate infantulū qd loq' de
pfectione filij dei . CHRY . Cōpendiosaz aut ac breuē
narratiōe facit : i quo magistrū imitat' ē . s . Petrū breui
tati studentē . AVGV . de con . euange . Un' Matheus
qd regiā Christi p'sona narrādā suscepit : habuit marcū si
bi tanq' comitē et abbreviatōz adiunctū : qd sua vestigia
quodammō lequeret . Regū . n . est nō esse sine comitū ob
sequio . Sacerdos aut qm i sanctis cōz sol' itabat ppre
rea Lucas cū circa sacerdotiū Christi erat itēio nō ha
buit tanq' sociū obsequētes qd suā narratiōe quodamō
breuiaret . BEDA : Notādū est etiā qd euāgeliste sancti
diuersuz narratiōis sue p'mordiū singulū diuersuz sta
tuere terminū . Matthe' nāq; a natiuitate dñice exordii
sumēs : ad tps vsq; dñice resurrectionis serie sue narratio
nis pduxit . Marcus ab initio euāgelice p'dicatiōis incipi
ens puenit vsq; ad tps ascensiois dñi et p'dicatiōis disci
puloz ei' cūctis gētib; p orbē . Lucas a natiuitate pcur
soris inchoās euāgeliiu terminauit i ascensione dñice . Jo
annes ab eternitate vbi dei p'ncipiū sumens : vsq; ad tps
dñice resurrectionis euāgelicādo pigit . AMBRO . sup
Lucā : Quia igit Marc' a potētie cepit expressiōe diuine
recte sub leonis imagine figurat' . REMI . super Mat
theū : Per leonē etiā signat' Marc' : qz sicut leo terribiles
vōcē i deserto emittit : sic Marc' a voce i deserto iceptit : dicēs
Vox clamātis in deserto . AVGV . de cō . euāge . Quā
uis et de figura alit' dici possit : Marc' . n . qd neq; stupē re
glā vt Matthe' ob hoc p leonē significat' : neq; sacerdo
talē vt Lucas signat' p vitulū vel cognatiōe vel conse
cratiōe narrare voluit : et tñ i eis v'satus oñdit qd hō Chri
stus opatus ē per hoīs figurā i illis qtuor aialibus signa
t' videt' . THEOPH . Uel euāgelium fm Marcum
aquila innuit : a pphetia . n . Joānis iceptit . Prophetia
viro acute que a longe sūt speculatur vraqulla . Ca . l .

Primum euangelij Iesu Christi filij dei.

HIERO . i plogo Marc' euāgelista sacerdotiū i isrl'
agens fm carnē leuita ad dñz puerus euāgelii i Italia
scripsit : oñdens in eo qd et generi suo deberet Christus .
nā initii euāgelij in voce pphetice exclamatōis istitutēs
ordinē leuitice electiōis oñdit : predicās Joānnē Zacha
rie filiū i vocē angeli emissū dicens : Initii euāgelij Iesu
Christi filij dei . HIERO . Euāgeliiu grece dicit' : latine bo
na annūciatio p'dicat' : qd p'prie ad regnū dei et remissio
nē pertinet peccatoz . ctenī euāgeliiu p qd venit redēptio
fideliiū et bñtudo scōz . Quatuor aut euāgelia vnū sūt : et
vnū qtuor . In hebreo iohannis : in greco sopher : in latino sal
uato : dicitur . Christus autē grece : messias hebraice : lati
ne vnctus . i . rex et sacerdos dicit' . BEDA : Conferēdū
autē hoc euāgelij p'ncipiū p'ncipio matthei quo ait : Li
ber gñatiōis iesu christi filij dauid : filij abraha . hic aut
dicit' filij dei . Ex viroq; . n . vnus dñs Iesus christ' dei et

homo filius est intelligendus. Et apte primus euangelista filium hominis esse secutus filium dei nominat: ut a minoribus ad maiora paulatim sensus noster assurgeret: ac per fidem et sacramenta humanitatis assumptae ad agnitionem diuine eternitatis ascenderet. Aptae etiam quae humana erat generatione descriptur a filio hominis cepit: David. scilicet siue Abraham. apte etiam quae liberum suum ab initio euangelice praedicationis ichoabat filium dei magis appellare voluit Iesum Christum: quia humane erat naturae de per generatione patriarcharum veritatem carnis suscipere: et diuine fuit potestate euangelium mundo praedicare. **HILARI.** secundum **LUCAM:** Non autem solo nomine praestatur et christus filius dei: sed etiam proprietate. Nos filij dei sumus: sed non talis habet filius. Dicit enim verus et proprius est filius origine non adoptione: veritate non nuncupatione: natiuitate non creatione.

Sicut scriptum est in Esaia propheta: Ecce mitto angelum meum ante faciem tuam quae preparabit viam tuam ante te. Vox clamantis in deserto: Parate viam domini: rectas facite semitas eius.

BEDA: Scriptur euangelium **Marcus** congrue primo ponit testimonia prophetarum: ut eo cuius sine scrupulo dubietas suscipienda quae scriberet intimaret: quo haec a prophetis antea praedicta esse demonstraret. Simulque vno eodemque euangelij sui principio: et iudeos quae legem ac prophetas susceperant ad suscipiendam euangelij gratiam ac sacramenta: quae ipse prophetae praedixerat instituit. Et gentiles quae per euangelij praedicationem ad dominum venerant: ad auctoritatem quoque legis et prophetarum suscipiendam venire radice per vocat. unde dicit: Sicut scriptum est in **Esaia** propheta. Ecce ego mitto angelum meum ante faciem tuam. **HIERO.** de optimo genere interpretandi: Hoc autem non scribit in **Esaia**: sed in malachia in nouissimo. xij. prophetarum. **CHRY.** Potest autem dici quod falsitas est scriptura. Vel aliter dicitur quod duas prophetias in diuersis locis dictas a duobus prophetis in vnum congregasse posuit. In **Esaia** enim. propheta post ezechielis describit historiam: Vox clamantis in deserto: in malachia vero: Ecce mitto angelum meum. Secundo igitur euangelista duas prophetias posuit ut ab **Esaia** dictas: et ad vnam lectionem hoc referens tacens vero a quo dicatur: Ecce mitto angelum meum. **AVG.** de quodibus euangelio. Sciens enim omnia ad auctorem referenda de hac haec ad **Esaia** reuocauit quod sensum istum praestitauerat. Denique per verba malachiae statim subiicit dicens: Vox clamantis in deserto. ut iungeret verba vtriusque prophetae ad vnum sensum pertinentia sub praerogative prophetarum. **BEDA:** Vel aliter intelligendum est: quod si non haec verba inueniunt in **Esaia**: sed in eo inueniunt in multis alijs locis: et manifestum est in quod subiicit: Vos clamatis in deserto. Nam quod dixit malachias mittendum angelum ante faciem domini quod praepararet vias eius: hoc est quod dixit **Esaia** vocem clamantis in deserto audientem quod diceret: Parate viam domini. In vtraque autem sententia similis parada via domini praedicatur. Potuit autem fieri ut auctor euangelij scriberet per malachiam **Esaia** occurreret ut fieri solet quod in fine vlla dubitatione emendaret: saltem ab alijs admotus quod ipso adhuc in carne viuente legere potuerunt: nisi cogitare recorderetis suae quod sancto spiritu regebat: non frustra occurrisset alio per alio nomine prophetae. Sic enim insinuat quodque per prophetas spiritus sanctus dixit: et singularia esse omnia et omnia singulorum. **HEIRO.** Per malachiam quod praeparat vox sonat ad filium quod est facies patris unde agitur est. **BEDA:** Angelus autem vocatur **Ioannes**: non nature societate iuxta heresim Origenis: sed officij dignitate. Angelus enim grece: latine nuntius dicitur: quod nuntius appellari potuit homo ille quod fuit missus a deo: ut testimonium preberet de lumine: et venisset in carne dominum mundo nuntiaret: cum cogeret omnes quod sacerdotio fungitur ob euangelicam officij angelos posse vocari: dicens propheta **Malachia**: Labia sacerdotum custodiunt scientiam: et legem requirunt ex ore eius: quod angelus est domini exercituum. **THEOPHI.** Praecursor igitur christi angelus dicitur propter vitam agelicam et reuerentiam excelsum. Quia autem dicitur: Ante faciem tuam. hoc significat quod diceret: iuxta te est nuntius tuus. unde ostendit propinquitas percursoris ad christum. Et enim iuxta reges abulatur quod propinquus sunt magis. Sequitur: Qui praeparabit viam tuam ante te.

Per baptismum. n. praeparat animas iudeorum ut christi suscipere rent. **HIERO.** Vel via domini quae ad homines ingreditur praeparatur quia deus ad nos descendit et nos ad illum ascendimus. hic autem initium praedicationis **Ioannis** fuit: Penitentiam agite. **BEDA:** Sic autem **Ioannes** angelus potuit vocari per eo quod facie domini euangelicam praeparauit: ita recte appellari et vox potuit: quia vox dei sonando praeparat. unde sequitur: Vox clamantis in deserto. Cuius enim quod vnigenitus filius verbum patris vocatur. et ex ipsa natura locutione cognoscimus: quia prius vox sonat ut verbum postmodum possit audiri. **HIERO.** Dicit autem vox clamantis: quia clamor ad iudeos et loge politos siue cum indignatione fieri solet: quod iudei ad certum est populo euenisse: domini longe est a peccatoribus salus. et aures suas obturauerunt sicut aspides surde. et indignationem et iram et tribulationes a christo audire meruerunt. **CHRY.** Per hoc autem quod dicitur: In deserto. manifeste ostendit prophetiam non in Hierosaleme diuina fieri dogmata: sed in deserto. Quod ipsebat ad litteram **Ioannes** baptista in deserto iordanis ubi dei apparitionem salutiferam praedicat. Ostendit etiam primo prophetae propter desertum quod a moysen ostium fuit: ubi semitas faciebat: alius est desertum: in quo praesentem esse salutem christi praedicabat. **HIERO.** Vel in deserto sit vox et clamor: quia desertum erat a spiritu domini: sicut domus vacans et scopata deserti etiam a propheta rege atque sacerdote. **BEDA:** Quid autem clamaret apertus eius subdit: Parate viam domini: rectas facite semitas eius. Omnes enim qui fidei et opera bona praedicat: quod aliud quam venientem domino ad corda audientium viam parat: ut haec. scilicet corda vis gratiae penetrare et lumine veritatis illustrare: Rectas autem semitas facite omnes mundos in animo cogitationes per sermonem praedicationis formant. **HIERO.** vel aliter: Parate viam domini: hoc est praeparate agite et praedicare. Rectas facite semitas eius ut via regia iudeos prius nros ut nos et nosmetipsos ut prius diligamus. Qui enim semitas prius diligat et non diligat prius ad dextram declinat. Nam multi bene agunt et bene non corrigunt ut fuit **Delus**. et qui semper ipsius odies prius diligat ad sinistram diuertit. **MULIN.** bene corrigunt sed non bene agunt: ut fuerunt scribae et pharisaei. Semitas autem post viam sequuntur: quia mandata moralia post penitentiam explanant. **THEOPHI.** Vel via est nouum testamentum: semite vero vetus quasi attrita. ad viam enim necessesse erat praeparari. scilicet ad nouum testamentum. Vetus autem testamentum semitas rectas fieri oportebat.

Sicut **Ioannes** in deserto baptizans et praedicans baptismum penitentiae in remissione peccatorum. Et egrediebatur ad eum omnes iudee regio: et hierosolymite vnuerse: et baptizabant ab illo in iordanis flumine: praedicantes peccata sua. Et erat **ioannes** vestitus pilis camelinis et zona pellicea circa lumbos eius: et locustas et mel siluestre edebat: et praedicabat dicens: Veniet fortior me post me: cuius non sum dignus praecibere soluere coram gloriis calciametorum eius. Ego baptizo vos aqua ille vero baptizabit vos spiritu sancto.

HIERO. Secundum primas **Esaie** prophetia via domini a **Ioanne** parat per fidem et baptismum et penitentiam. recte semite sunt per austera indicia vestis cilicinis et zona pelliceae: et cibis locustis: et mellis siluestri et humillime vocis. unde dicitur: **Ioannes** in deserto. **Ioannes** enim. et **Iesus** qui dicitur quod in deserto amissus est ubi vicit diabolus ibi vincit. ubi cecidit homo ibi exurgit. **Ioannes** autem gratia dei interpretatur. a gratia autem narratio incipit. Et quia. n. Baptizans. Per baptismum enim. gratia datur quod peccata gratia dimittit. Quod autem summum per spiritum sanctum innotat per baptismum. Unde cathecumini hoc est instructi: incipiunt per sacerdotem et christum innotat per episcopum: et ad hoc designatum subdit: Et praedicans baptismum penitentiae in remissione peccatorum. **BEDA:** Liqueat quod **Ioannes** baptizans penitentiam non solum praedicauit: verum etiam quod baptizans dedit: sed baptismum in remissione peccatorum dare non potuit. Remissio etenim peccatorum: solum baptismum christi nobis tribuit. De ergo praedicans baptismum penitentiae in remissione peccatorum: quoniam baptismum quod peccata solueret quod dare non poterat.

poterat predicabat ut sicut incarnatus vbiqz pñs precur
 currebat vbo pñcationis: ita baptismum pñe quo pecca
 ta soluit pcurreret suo baptismate quo peccata solui nō
 possunt. **THEOPH.** Uel alit: Baptism' Joānis est
 heret peccatoz remissionē: tñ boies ad pñas iducebat.
 Quia ergo baptismus pñe pñcabat: s; hec pñcatio pñe
 ducebat in remissionē peccatoz: qñ q penitētes christuz
 recipient remissionē recipient peccatoz. **HIERO.** Per
 Joāne aut sicut p amicu spōsi iducit spōsa ad christū: si
 cut p puerū rebeca ad Isaac. vñ seqt: Et egrediebatur ad
 illū oīs Ju. re. 7 hic. vñ. 7 bap. ab illo i iordā. flumie. Co
 fessio. n. 7 pulchritudo i pñe ei. s. spōsi. Desilit. n. spō
 sa de camelo cū humilitat se. Nūc ecclia viso viro Isaac
 i. iesu christo. Jordanis aut descendit aliena iterat vbi
 peccata abluunt. Nos. n. oī alienatī a deo p supbiā per
 baptismi symbolū humilitat erigimur in alta. **BEDA.**
 Exemplū aut hic sumit pñtēdū peccata: ac meliore vitam
 pñtēdū eis q baptismi desiderat pñ qd subdit: Cōfite
 tes peccata sua. **CHRY.** Quia vō Joānes pñiaz pñi
 cabat pñie signa gerebat i vestitu 7 cibo. vñ seqt: Et erat
 Joānes vestit' pilis cameli. **BEDA.** Pilis inq̄ vestit'
 tus nō lana: aliud austerit vestis idicū est: aliud luxurie ē
 mollioris. Zona aut pellicea q accinctus fuit: vt pelias
 mortificationis idicū ē. Porro qd seqt: Et locustas 7 mel
 siluestre edebat: habitatio i solitudinis pñtēdū ē vñ nō delit
 as cibo: s; necessitate humane carnis expletet. **HIE**
RO. Vestis aut Joānis 7 cib' 7 pot' tota austerā vita p
 dicationē significat: 7 futuras gētes ad grāz dei q ē Joānes
 intus 7 foris ē pñgendas. Pilis. n. cameli diuines gētiū
 significant: 7 zona pellicea paupes mūdo mortui: 7 locu
 stas erratib' sapientes hui' mūdi: q stipulas iudeis aridas
 relinquentes: frumēta mystica crurib' trabūt: 7 in calore fi
 dei salū i altū dant: 7 melle siluestri fideles ispirati de icul
 ta silua saginant. **THEOPH.** Uel alit vestia de pilis
 camelo: 7 doloris erat onus inuēte iōanne q penitēte
 dolere oī. Dolorēz. n. saccus significat: zona vō pellicea
 mortificationē iudiciū significat pñi. Esca autē Joānis
 nō solū abstinentiā notat: s; etiā edicationē itelligib' elce:
 q nūc pñs vefcebat nō qd alit itelligēs: s; tñ i alta salies
 iterūqz se depñmēs. Talis. n. ē locusta i altū salis 7 iterū
 cadēs. Sic igit 7 melle qd vefcebat pñs qd erat ex apī
 b' natū. s. ex pphē: nō tñ cultū s; siluestre. Hebāt. n. scri
 pturas hebrei sic mel qdā s; nō bñ itelligebāt. **GRE**
GG. morat. Uel ip̄a ciboꝝ specie designat om̄ que
 pñit qz i fructuose gentilitat' dulcedine sumptit mel sil
 uestre edit. Qz vō iudeoꝝ plebē i suo corpore i pñe puer
 titi cibo locustas accepit: q subito saltus dātes pñus ad
 terrā cadūt. Salt'. n. iudei dābat cū precepta dñi se i ple
 re pñmētēt. S; ad frāz cadebāt cū p praua opa h se au
 diſſe denegaret. Habebāt ergo saltū p vocē: 7 casuz p ac
 tionēz. **BEDA.** Pñt etiā habuit 7 vici? Joānis qñtatem
 interne pñtatiōis ei' exprimere. Nāqz austeriorib' vte
 bat iudicant: qz vitā peccatiū nō blādimētis fouit: s; vi
 gore aspe iuectiōis ierepauit. Zona pellicea hēbat circa
 lūbos: qz carnē suā crucifixū cū vitūqz 7 pñpiscētūqz. Lo
 custas 7 mel siluestre edebat: qz dulce qdā sapiebat tur
 bis pñcatio ei' existimāte pñlo ne ipse esset christ'. sed
 ocus sine forita ē itelligētib' ei' auditorib': qz non ipse
 christ': s; pñurso: 7 pphēta eēt christ'. In melle etenī dul
 cedo: i locustis ē alacer volat'. vñ seqt: Et predicabat
 dicens: Venit fortior me post me. **GLO.** Hoc dicebat
 ad remouēdū turbe opinionē: que cū christū ē credebāt
 fortiorē aut christū ē pñūciat q remissurus erat peccata
 qd ipse facē nō valebat. **HIERO.** Quis etiā fortior ē
 grā q abluūt peccata: qua iōanes significat illo q septies
 7 septuagies dimittit peccata. Grā qdē pñt ē: s; semel di
 mittit peccata p baptismū: misericordia vō ad miseros ab
 adā vsqz ad christū p. lxxvñ. generatōes: 7 vsqz ad cētū.
 xliij. milia pñit. **CHRY.** Ne aut estaret h; ppara

tionē sui ad christū dicere subiūgit: Qui nō suz dign' pñ
 bens soluere corrigiā calciamentoz ei'. Non ē aut idē sol
 uere corrigiā calciamentoz ei'us: qd hic Marc' dicit: 7
 calciamenta portare: qd dicit Matthe'. Et qdem narra
 tionis ordinē pñequentes euangeliste: nec in aliquo fallētes
 dicit vtrūqz Joānes dixisse sūm alit sensum. pñtētes
 vero circa h; differēt exposuerūt vñqz qd. corrigiā. n.
 vocat ligamē calciamentoz. Ad excellētiā igit pñtis chri
 sti 7 diuinitatis magnitudine extollendā h; dicit: ac si di
 ceret neqz in ministri ordine deputari sufficiens suz. Ma
 gnū. n. est i his que sūt corpis christi qñ pñbēdo iſerius
 attendere: 7 imaginē supnoꝝ iſert' videre 7 soluere vñū
 qd qz iſerplacabiliū que sunt circa mysteriū incarnationis.

HIERO. Calciamentū enī i extrema parte corpis ē.
 In fine. n. ad iusticiā est saluator: incarnatus. vñ p. pphēta
 dī. In idumēā extendā calciamentū meū. **GREGO.**
 in homē. Calciamenta etiā ex mortuis aialibus sūt. In
 carnatus ergo dñs veniēs qñ calciatus apparuit: q i di
 uinitate sua morticina nē corruptiōis assumptit. vel alit:
 Mos apud veteres fuit vt siqz eā que sibi pñteret acci
 pere vxoꝝ nolleret: ille ei calciamentuz solueret q ad hanc
 sponsus iure pñpñtatis veniret. Recte ergo se idignū ēē
 ad soluendā corrigiā calciamenti ei' denūciat: ac si apre
 dicat: Ego redēptō i vestigia denudare nō valeo: qz spō
 si nomē mibi iuerit nō vsurpo. **THEO.** Intelligit vō
 7 sic oēs q veniebāt 7 a Joāne baptizabāt pñiam solue
 bant a ligamine peccatoꝝ i christuz credendo. Igit oīuz
 alioꝝ Joānes sic soluebat corrigiā i. vinculuꝝ peccatoꝝ
 Iesu vero nō valuit corrigiā soluere qz non inuenit in eo
 peccatū. **BEDA.** Sic ergo Joānes dñz nō adhuc ma
 nifeste dñm aut dei filiū: s; tñ vñū se fortiorē pñcat. Nō
 enī rudes adhuc auctores tanti capiebant archana sacra
 mēti: q filius dei eternus hoīe assumpto ex virgine de
 nuo nat' esset in mūdū: s; paulatim p agnitionē gloꝝifi
 cate humilitatis introducēdi erat ad finē diuine eternita
 tis: qbus tñ latent dñi hūc ēē vxoꝝ declarās subdit: Ego
 baptizo vos in aq: ille vō baptizabit vos in spūscō. Cui
 enī dubiū est nullū posse aliū grām spūssancti nisi deum
 dare. **HIERO.** Quid. n. interest iter aquā 7 spūssan
 ctum q ferebat sup aqz: aqz mysteriū est hoīs: spūs vero
 mysteriū dei. **BEDA.** Baptizamur aut a dño i spiritu
 sancto: nō solū cū in die baptismatis fonte vite in remis
 sione peccatoꝝ abluimur: vxoꝝ etiā quonidie per gratiaz
 eiusdē spūs ad agenda que deo placent accendimur.

**Et factū ē i diebus illis: venit iesus a nazareth
 galilee: 7 baptizatus ē a iōane in iordane. Et statim
 ascendens de aqua: vidit celos aptos 7 spūscū
 tāqz colūbā descendēte 7 manētē i ipso. Et vox fa
 cta ē de celis: Tu es fili' me' dilect': in te cōplacui.**

HIERO. Marcus euangelista sicut ceruus ad fontes
 aquaz desiderans: saltus in planis 7 arduis dat: 7 velut
 apis melliflua flores summam de gustat. vñ a nazareth
 veniēte iesum enarrauit dicēs: Et factū ē in dieb' illis:
 iesus a nazareth galilee 7 baptizatus est a Joanne in ior.

CHRY. Alit: siqdem baptisma ordinās ad Joānis
 venit baptisma qd respectu sui baptismi incōpletuz erat:
 a iudāico vō baptismate alienum tāqz in amboꝝ medio
 existens: vt p baptismi naturā oñdat: qz non in peccati re
 missionē baptizat: aut qñ indigens spūssancti acceptione:
 his. n. ambob' baptismis Joānis carebat. Baptizat' ē aut
 vñ not' oīb' fieret 7 in cū crederent: 7 ad iplēdū oēs iusti
 ficiā q est obfuitatio mādatoꝝ. mādātū siqdem erat hoīb'
 baptismū subire pphēte. **BEDA.** Baptizat' ē 7 vt bap
 tismate suo Joānis baptismi coprobaret: 7 vt iordanis
 aquā sanctificās p descēsiōē colūbe spūssancti i lauacro
 credētiū mōstraret aduētū. vñ seqt: Et statim ascendēs de
 aqua vidit aptos celos 7 spūscū tāqz colūbā descendēte